

Ang mahigko nga gera ni Duterte subong nga 2020

Report sa tawhanon nga kinamatarung sa 2020
(Enero–Disyembre 3, 2020)

Ang Bayan

Disyembre 4, 2020

Ang report nga ini ginkuha sa mga natipon nga balita sang *Ang Bayan (AB)* bahin sa mga kaso sang paglapas sa tawhanon nga kinamatarung nga ginhimo sang Armed Forces of the Philippines (AFP), Philippine National Police (PNP) kag iban pa nga mga armadong ahente sang reaksyunaryo nga rehimeng US-Duterte halin Enero 1 tubtob Disyembre 3 subong nga tuig. Tuyo sang report nga ini nga ipakita ang kalapad sang brutalidad kag kalakasan nga gin-agnan sang pumuluyong Pilipino sa idalom sang mahigko nga gera sang pagpamigos ni Rodrigo Duterte subong nga 2020.

Sa listahan sang *AB*, 46,581 (o 138 kada adlaw sa abereyds) ang nangin biktima sang mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung subong nga tuig. Wala pa nalakip diri ang ginatos ka libo nga sibilyan nga gin-aresto kag gindetiner o ginsilutan bangud sa “pagsupak” sa mga restriksyon sa panahon sang *lockdown* kag ang mga ginpatay sa ngalan sang nagapadayon nga “gera kontra droga.”

Nag-arangkada ang mahigko nga gera kontra-insurhensya sang rehimeng Duterte subong nga tuig gamit ang Covid-19 *lockdown* bilang tabon para maghimo sang mas malaut nga pagpang-atake sa mga sibilyan. Sa kaumhan, ang pumuluyo nangin biktima sang mga pagpatay, pagpamomba kag sang mapiguson nga presensya sang mga armadong suldado sa ila komunidad.

Sa abereyds, indi magnubo sa duha ka kaso sang pangpulitika nga pagpamatay ang nalista kada simana. Kada adlaw, ginatantya nga duha ang gin-aresto samtang 10 ang ginpahog kag ginpresyur. Sa partikular, ang numero sang mga gin-aresto subong nga tuig doble sang nalista sang 2019.

Ang mga pagpang-abuso nga ini direkta nga resulta sang mabaskog nga kampanya kontra-insurhensya ni Duterte nga ginapangunahan sang AFP kag sang iya National Task Force to End Local Communist Armed Conflict (NTF-ELCAC). Sa tuyo nga lutuson ang Bagong Hukbong Bayan (BHB), naglunsar ang AFP sang mga nakapokus nga operasyon militar sa mga komunidad nga ila ginasalakay kag ginaokupar kon sa diin ginalimitahan man ang hulag sang mga residente. Ang mga erya nga nakarekord sang pinakamataas nga kaso sang operasyon militar ang nakarekord man sang pinakamataas nga kaso sang mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sa pareho nga panahon.

Luyag ipaabot sang *AB* sa mga bumalasa nga madamo pa nga kaso sa kaumhan ang wala nareport dulot sang mabaskog nga mga operasyon militar.

Paglapas sa
tawhanon nga
kinamatarung
(Enero–Dis. 3, 2020)

Pangpulitika nga pagpamatay	87
Tuyo nga pagpatay	36
Pag-aresto kag detensyon	761
Pagpamahug, pagpang-ipit, intimidasyon	3,537
Pagguba sa propyedad	165
Iligal nga paghalughog kag pagkumpiska	124
Pagdukot	1
Tortyur	24
Pagpanakit	46
Demolisyon	3,168
Blokeyo sa pagkaon kag ekonomya	15,947
Pagpamilit	195
Paglapas sa kinamatarung sang <i>hors de combat</i>	11
Restriksyon sa <i>curfew</i>	1,431
Pagbabakwit	20,898
Restriksyon sa aksyong masa	150

Pagpatay, tuyo nga pagpatay, tortyur

Indi magnubo sa 87 sibilyan ang nangin biktima sang pangpulitika nga pagpamatay sa subong nga tuig. Kadam-an sang ginpatay (48) mga mangunguma. Ang rehiyon sang Bicol ang nakarekord sang pinakamataas nga numero sang ginpatay (24), masunod ang Eastern Visayas (12) kag Northeastern Mindanao (9). Ang una nga duha ka rehiyon sakup sang Memorandum Order 32 nga ginpagwa ni Duterte sang 2018 nga direkta nga nagdeploy sang dugang nga mga batalyon sa nasambit nga mga lugar. Sa mga prubinsya, pinakamadamo ang pagpamatay sa Masbate (11). Ang rehiyon sang Bicol sakup sang mga operasyon sang Southern Luzon Command nga ginapamunuan sang notoryus nga *red-tagger* nga si Lt. Gen. Antonio Parlade, Jr.

Nakarekord ang *AB* sang anum ka masaker sa pareho nga panahon. Ang pinakaulihi nga insidente nga ginreport ginhimo sang 36th IB sa Barangay Pangi, Tandag City, Surigao del Sur sang Oktubre 3 kon sa diin tatlo ka mangunguma ang ginpatay. Pareho sang iban pa nga mga kaso sang pagpamatay, ginpagwa sang mga pwersa sang estado nga “nagbato” ang mga biktima kag napatay sa “engkwentro.”

Ginlikida man sang mga pwersa sang estado ang apat nga konsultant sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP) subong nga tuig, lapas sa Joint Agreement on Safety and Immunity Guarantees. Lakip sa mga biktima ang mag-asawa nga sanday Eugenia Magpantay kag Agaton Topacio nga ginpatay sang mga pulis samtang nagakatulog sang Nobyembre 25 sa Angono, Rizal. Sini lang nagretiro ang duha halin sa aktibo nga pagserbisyo sa rebolusyonaryong hublag bangud sa ginabatyag nga mga balatian.

Dugang pa diri, nakalista man ang *AB* sang 36 nga biktima sang tuyo nga pagpatay kag tortyur.

Masaker

Petsa	Pangalan sang mga biktima	No.	Lugar	Sektor/Grupo	Kriminal
2020-02-13	Julius Marquez; Ennabel Balunos; Ma. Finela Mejia	3	Namatican, Santa Lucia, Ilocos Sur	BHB (<i>hors de combat</i>)	81st IB
2020-03-13	Julius Soriano Giron; Dr. Ma. Lourdes Denero Tangco; at Arvie Alarcon Reyes	3	MRR-Queen of Peace, Baguio City	2 PKP, 1 sibilyan	CIDG, PNP-Baguio, AFP
2020-05-08	Jeric Vuno; Jerry Palanca; Robert Villafuerte; Raymundo Tañada; at Jaime Tañada	5	Dolos, Bulan, Sorsogon	Mangunguma	31st IB, 9th Special Action Battalion
2020-06-17	Rogen Orcales Languido; Danny Boy Tibay Pepito, Sr.; Jessie Boy Amador Pepito (menor-de-edad)	3	Mahayhay, Placer, Masbate	2 Mangunguma; 1 Bata	PNP-Masbate, 2nd PMFC
2020-09-28	Jerry Regala; Judy Barruga; Joey Asne	3	Alas, Mandaon, Masbate	1 Mangunguma 2 Empleyado sang gubyerno	2nd IB
2020-10-03	Maco Cagaran Maitom; Freddie Miyarez Zamora; Paulino Perez Maitom Jr.	3	Pangi, Tandag City, Surigao del Sur	Mamumugon	36th IB

Pag-aresto kag detensyon

Nagalab-ot sa 761 kaso sang arbitraryo nga pag-aresto kag detensyon ang narekord sang *AB* subong nga tuig. Pinakamadamo ang gin-aresto sang Mayo (219 biktima).

Kadam-an sang gin-aresto (218) halin sa sektor sang mangunguma. Pinakamataas sang numero sang biktima (172) sa North Central Mindanao. Indi magnubo sa 125 indibidwal ang gin-aresto sa Bukidnon pa lang.

Nakarekord man ang *AB* sang indi magnubo sang 60 insidente sang madamuan nga pag-aresto sa pareho nga panahon. Linibo ang ginparada bilang mga “nagsurender” nga katapu sang BHB sa kaumhan, samtang ginatos nga mga raliyista kag mga boluntir ang gin-aresto sa nagkalainlain nga sentrong syudad kag banwa halin Abril 1 bangud kuno sa paglapas sa pagsulundan sang *lockdown*.

Dugang pa diri, nakarekord ang *AB* sang indi magnubo sa 3,537 biktima sang pamahug, pagpang-ipit kag intimidasyon.

(Marso 15-Disyembre 3, 2020)

Kontra-insurhensya sa panahon sang pandemya nga Covid-19

Apektadong mga erya

Barangay	1,075
Banwa/Syudad	389
Prubinsya	64

Pagpamomba, istraping, pagpanganyon, sarbeylans pangkahanginan

Numero sang insidente

Pagpamomba	22
Pagpanganyon	14
Sarbeylans pangkahanginan	28
Istraping	11

Pagpang-atake sa mga komunidad sa panahon sang pandemya nga Covid-19

Mas ginpaigting sang rehimen ang mga operasyon kontra-insurhensya sini sa kaumhan kag nag-usik sang binilyon ka piso sa paglunsar sang mga operasyon kombat kag saywar, pagpamomba, kag *drone surveillance*.

Halin Marso 15, nakarekord ang *AB* sang nakalainlain nga tipo sang mga atake militar sa indi magnubo sa 1,075 barangay sang 389 banwa sa 64 prubinsya. Pinakamadamo ang apektado nga barangay sa Southern Tagalog kag Eastern Visayas (tig-200 barangay), masunod ang North Central Mindanao (198) kag Bicol (144). Samtang, nakarekord man ini sang 26 insidente sang pagpaniktik halin sa kahanginan.

Indi magnubo sa 31 kaso sang pataratas nga pagpamomba, pag-istraping kag pagpanganyon sang militar ang nareport sa amo nga panahon, 27 diri ginhimo sa Mindanao. Pinakadamo ang pag-atake sa Bukidnon (11) masunod ang Surigao del Sur (6), Northern Samar kag Sarangani (tig-4).

Pinakaulihi sa mga pag-atake nga ini ang pagpanganyon kag pag-istraping sang AFP Northern Luzon Command sa mga ulumhan sa Barangay Lawak Langka, Mangatarem, Pangasinan sang Nobyembre 24 sa tabon sang operasyon kontra-insurhensya. Wala sang yunit sang BHB ang ara sa lugar sang matabo ang insidente.

Ang pataratas nga mga atake kag ang okupasyon militar sa mga baryo nagresulta sang pagbakwit sang indi magnubo sa 20,898 residente halin sa ila mga komunidad sa nagkalainlain nga parte sang pungsod. Kadam-an sang mga bakwit halin sa Western Mindanao (11,810). Sa Far South Mindanao, halos 2,500 pamilya ang nangin biktima sang mga blokeyo sa pagkaon kag ekonomya nga arbitraryo nga ginpatuman sang mga nagaoperasyon nga mga suldado sa indi magnubo sa 28 barangay sa Sarangani kag Sultan Kudarat. **AB**

Paglapas sa tawhanon nga kinamatarung

Pag-arresto kag detensyon
 Pag-amilit Restriksyon sa curfew
 Demolisyon
 Pagdaga sa propiedad
 Pangputika nga pagpanatay
 Blokero sa pakkaon kag ekonomiya
 Pagpabakwit
 Tuho nga pagpatay
 Ilegal nga paghalahog kag pagkumpiska
 Pagpanatay
 Pagpanatay kag intimidasyon
 Pagpanatay kag intimidasyon
 Paglapas sang sang hors de kombatung sa Restriksyon sa aksyong masa

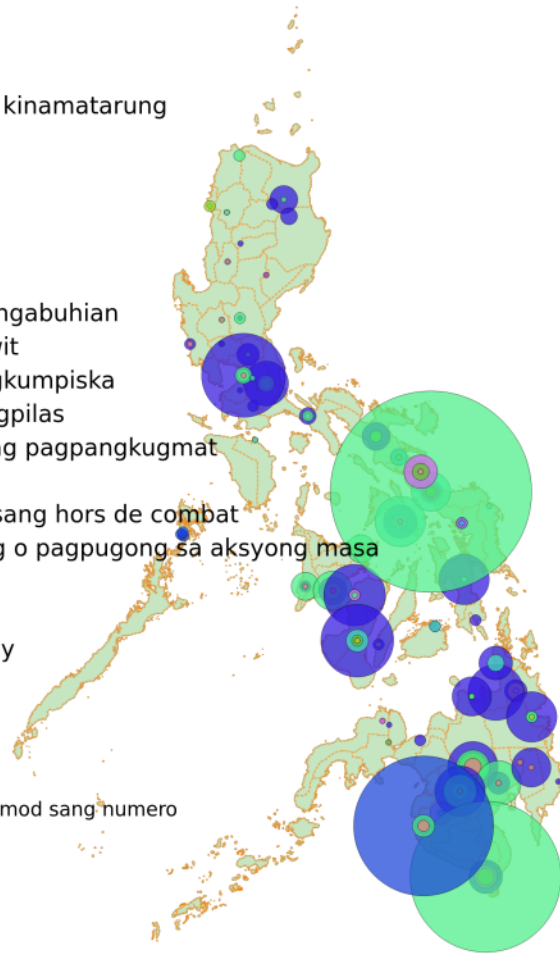
	Pagduktor	Pag-arresto kag detensyon	Pagpanatay	Pagpanatay	Restriksyon sa curfew	Demolisyon	Pagdaga sa propiedad	Pangputika nga pagpanatay	Blokero sa pakkaon kag ekonomiya	Pagpabakwit	Tuho nga pagpatay	Ilegal nga paghalahog kag pagkumpiska	Pagpanatay	Pagpanatay kag intimidasyon	Pagpanatay kag intimidasyon	Paglapas sang sang hors de kombatung sa Restriksyon sa aksyong masa
Bata		33						3			3	2	3	2	1	
CPP-NPA-NDF		4					15								3	11
Tawong-simbahan		1			1											
Mamumugon pangkultura							1									
Drayber		22									1	1	1			
Empleyado sang gubyrerno		1					4									
Manggagawang pangkalusugan		1														
HR worker		9					3							32		
Tumandok		167	78	50	135	6	15,908	18,496	21	14	6	6	540	10		
LGBTQ+		20														
Abugado									1			1				
MAKABAYAN/Bayan		165					1						1			
Midya		9					1						3			
Migrante													1			
NGO	1	2														
Mangunguma		218	101	1,381	26	48	2,402	10	103	33	33	2,930	10		100	
PWD							1	39								
Pamatan-on-Estudyante		58											11			
Teacher		2														
Imol		21					2				1					
Kababainhan		9														50
Mamumugon		18	16		3	2			1	3	2	10				

- www.cpp.ph
- cppinformationbureau@gmail.com
- @prwc_info
- @prwcnewsroom

Mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung

- Tuyo nga pagpatay
- Pagdukot
- Pag-aresto kag pagkulong
- Pagpamilit
- Pagsamad sang propyedad
- Blokeyo sa pagkaon kag pangabuhian
- Pwersahan nga pagpabakwit
- Ilegal nga pagrekisa kag pagkumpiska
- Pisikal nga pagpanakit o pagpilas
- Pagpamahog, harasment kag pagpangkugmat
- Tortiyur
- Paglapas sa kinamatarung sang hors de combat
- Pwersahan nga pagbungkag o pagpugong sa aksyong masa
- Demolisyon
- Pagpapanaog sang kurpyu
- Ekstrahudisyal nga pagpatay

Ang kadakuon sang mga bilog nagatunod sang numero sang mga biktima

Operasyong Kontra-insurhensya

- ✈️ Pagpanghulog sang bomba
- ✈️ Sarbeylans pangkahanginan
- ★ Pagpanganyon
- ⚔️ Presensya kag operasyon militar

